

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/103/2002

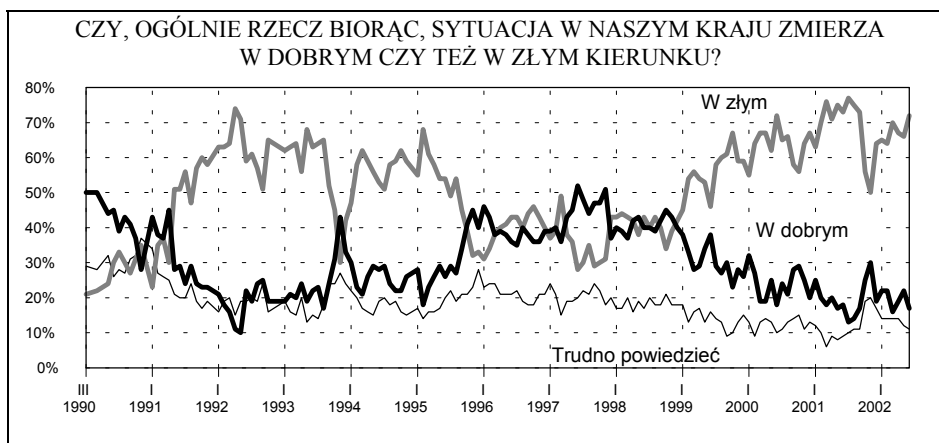
POGORSZENIE OCEN I PRZEWIDYWAŃ DOTYCZĄCYCH SYTUACJI W POLSCE

KOMUNIKAT Z BADAŃ

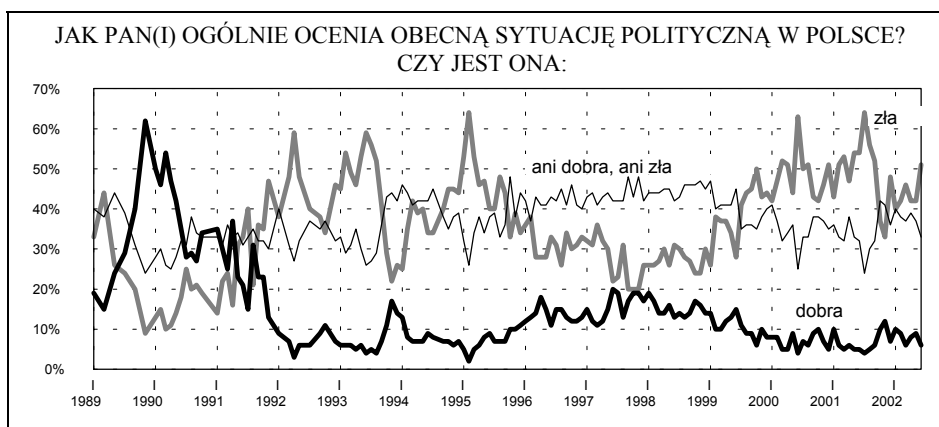
WARSZAWA, CZERWIEC 2002

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- Opinie o rozwoju ogólnej sytuacji w kraju są obecnie znacznie bardziej krytyczne niż w maju. Zdecydowana większość ankietowanych (72% - wzrost o 6 punktów) uważa, że sytuacja w Polsce zmierza w złym kierunku, a ponad jedna szósta (17% - spadek o 5 punktów) pozytywnie ocenia jej rozwój.

- Od maja znacznie wzrósł krytycyzm w ocenie sytuacji politycznej - co drugi respondent (51% - wzrost o 9 punktów) ocenia ją negatywnie, a co trzeci (33% - spadek o 4 punkty) uważa, że jest przeciętna. Tylko 6% badanych (spadek o 3 punkty) uznaje ją za dobrą. Tak złą ocenę sytuacji politycznej notowaliśmy ostatnio we wrześniu ubiegłego roku, przed wyborami parlamentarnymi.

Pominięto „trudno powiedzieć”

- Pogorszyły się także opinie o sytuacji gospodarczej. Już niemal trzy czwarte ankietowanych (74%, wzrost o 4 punkty) ocenia ją negatywnie i tylko nieliczni (3%) wystawiają oceny pozytywne.
- W porównaniu z majem pogorszyły się przewidywania na najbliższy rok dotyczące rozwoju ogólnej sytuacji w kraju, sytuacji politycznej oraz gospodarczej.

Czerwiec przyniósł pogorszenie nastrojów społecznych związanych z publiczną sferą życia¹. Od maja znacznie wzrósł społeczny krytycyzm w ocenie rozwoju ogólnej sytuacji w kraju, sytuacji politycznej i gospodarczej, pogłębił się także pesymizm w przewidywaniach dotyczących tych dziedzin życia społecznego. Nie zmieniły się natomiast oceny i przewidywania bezpośrednio związane z sytuacją respondentów - dotyczące kondycji ich zakładów pracy oraz warunków materialnych gospodarstw domowych i ogólnych warunków życia rodzin.

OCENY

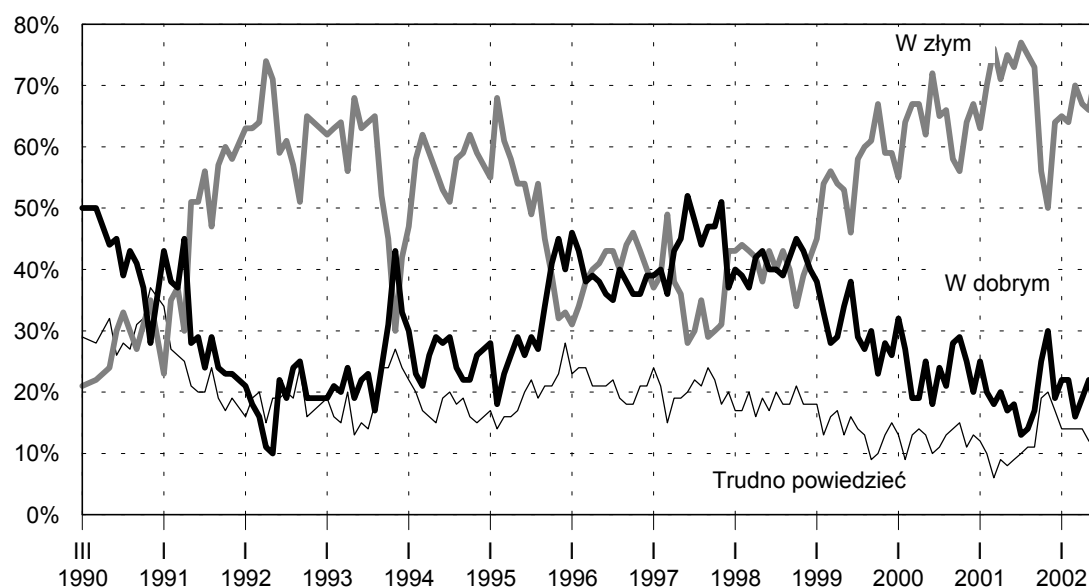
Opinie o rozwoju **ogólnej sytuacji w kraju** są obecnie znacznie bardziej krytyczne niż w maju. Zdecydowana większość ankietowanych (72% - wzrost o 6 punktów) uważa, że sytuacja w Polsce zmierza w złym kierunku, a ponad jedna szóstka (17% - spadek o 5 punktów) pozytywnie ocenia jej rozwój; co dziewiąty badany (11%) nie ma wyrobionego zdania w tej sprawie.

Tabela 1

Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	2001						2002						
	w procentach												
W dobrym	18	13	14	17	25	30	19	22	22	16	19	22	17
W złym	73	77	75	73	56	50	64	65	64	70	67	66	72
Trudno powiedzieć	9	10	11	11	19	20	17	14	14	14	14	12	11

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (145) przeprowadzono w dniach 7-10 czerwca 2002 roku na liczącej 1060 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłej ludności Polski.

RYS. 1. CZY, OGÓLNIE RZECZ BIORĄC, SYTUACJA W NASZYM KRAJU ZMIERZA W DOBRYM CZY TEŻ W ZŁYM KIERUNKU?

We wszystkich grupach społeczno-demograficznych dominuje niezadowolenie z rozwoju sytuacji w kraju (zob. tabele aneksowe). Opinie na ten temat zależą przede wszystkim od położenia społeczno-ekonomicznego badanych oraz - wtórnie - od wielkości i charakteru miejsca zamieszkania. Im wyższy poziom wykształcenia, dochodów przypadających na osobę w rodzinie oraz im lepsze warunki materialne gospodarstwa domowego, a także większa miejscowość, tym częstsze oceny pozytywne. Kierunek rozwoju sytuacji w kraju najczęściej akceptują przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji, badani najlepiej wykształceni, żyjący w dobrych warunkach materialnych, mieszkańcy wielkich aglomeracji miejskich. Najbardziej krytyczni są respondenci źle sytuowani, rolnicy, robotnicy niewykwalifikowani oraz bezrobotni.

Oceny rozwoju ogólnej sytuacji w kraju są obecnie słabo związane z orientacją polityczną badanych. W ostatnim miesiącu we wszystkich grupach, niezależnie od poglądów politycznych, nasiliło się niezadowolenie z tego, co się dzieje w kraju. Jedynie wśród osób o nieokreślonych poglądach politycznych nie odnotowujemy wzrostu krytycyzmu.

Tabela 2

Poglądy polityczne	Ocena kierunku rozwoju sytuacji w kraju*									
	dobry					zły				
	II	III	IV	V	VI	I	II	III	V	VI
	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002
w procentach										
Lewica	40	20	25	31	21	54	46	63	60	69
Centrum	13	17	19	21	15	66	74	70	69	75
Prawica	20	16	18	25	19	70	70	73	66	76
Nieokreślone	7	11	14	12	13	70	74	74	68	69

* Pominięto „trudno powiedzieć”.

Niezadowolenie z kierunku rozwoju sytuacji w kraju dominuje również we wszystkich elektoratach uwzględnionych w badaniu. Stosunkowo najlepsze oceny wystawiają zwolennicy koalicji SLD-UP oraz sympatycy PO, których opinie w ostatnim miesiącu prawie się nie zmieniły, a następnie wyborcy PiS, u których odnotowujemy wzrost krytycyzmu. Znacznie gorzej rozwój sytuacji w kraju oceniają zwolennicy PSL oraz LPR, jednak zdecydowanie najbardziej krytyczni są sympatycy Samoobrony (93% ocen negatywnych). Zwraca uwagę drastyczne pogorszenie się w ostatnim miesiącu opinii nie tylko wyborców Samoobrony (11-punktowy spadek odsetka wskazań pozytywnych, 16-punktowy wzrost negatywnych), ale także PSL (spadek odsetka ocen pozytywnych o 22 punkty, wzrost negatywnych o 20 punktów).

Tabela 3

Potencjalne elektoraty partii i ugrupowań politycznych*	Ocena kierunku rozwoju sytuacji w kraju***									
	dobry					zły				
	II	III	IV	V	VI	II	III	IV	V	VI
	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002
w procentach										
SLD-UP	45	33	25	39	35	38	53	55	53	57
PSL**	14	22	24	32	10	74	65	64	59	79
PO	38	28	32	37	36	42	52	57	51	55
PiS	29	12	15	27	23	56	70	71	56	71
LPR**	1	6	5	15	12	84	83	94	80	84
Samoobrona	18	5	8	15	4	77	89	79	77	93
Niezdecydowani, na kogo głosować	8	20	11	14	12	69	62	64	62	75
Niezamierzający głosować lub niezdecydowani w tej sprawie	12	9	16	13	10	77	78	72	74	76

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w potencjalnych wyborach parlamentarnych.

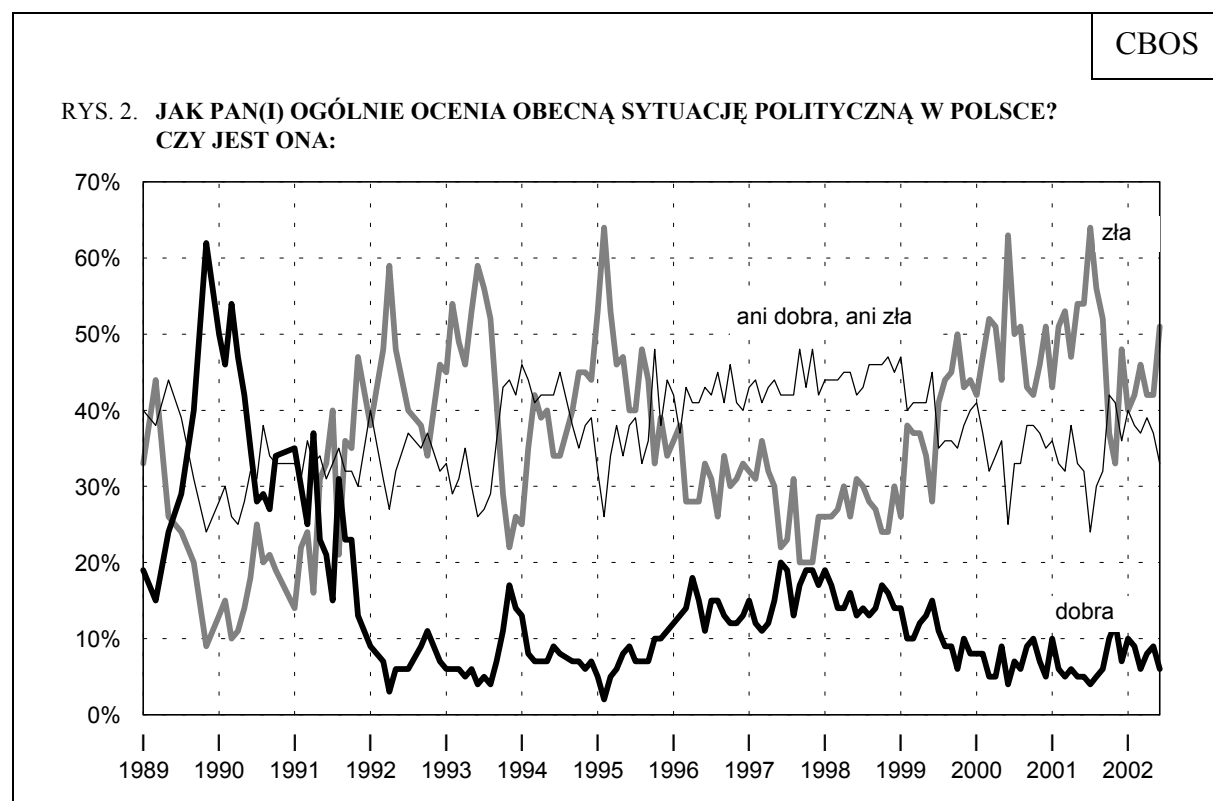
** Zwolennicy PSL liczą 41, a LPR 38 osób.

*** Pominięto „trudno powiedzieć”.

Od maja znacznie wzrósł krytycyzm w ocenie **sytuacji politycznej**. Już połowa respondentów (wzrost od maja o 9 punktów) ocenia ją negatywnie. Co trzeci badany uważa, że jest przeciętna, i tylko 6% uznaje ją za dobrą. Tak złą ocenę sytuacji politycznej notowaliśmy ostatnio we wrześniu ubiegłego roku, przed wyborami parlamentarnymi.

Tabela 4

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
	2001							2002						
	w procentach													
- dobra	5	4	5	6	10	12	7	10	9	6	8	9	6	
- ani dobra, ani zła	32	24	30	32	42	41	36	40	38	37	39	37	33	
- zła	54	64	56	52	37	33	48	40	42	46	42	42	51	
Trudno powiedzieć	9	8	10	10	11	14	9	10	11	11	11	12	10	

Pominięto „trudno powiedzieć”

Bardziej krytyczne niż przed miesiącem są także opinie o **sytuacji gospodarczej** - prawie trzy czwarte ankietowanych (74%, wzrost o 4 punkty) ocenia ją negatywnie i tylko nieliczni (3%) wystawiają oceny pozytywne.

Tabela 5

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
	2001							2002						
	w procentach													
- dobra	4	5	3	4	3	3	2	3	2	3	3	2	3	
- ani dobra, ani zła	21	21	21	22	21	21	21	18	18	18	22	22	18	
- zła	72	71	72	70	72	71	74	75	76	75	70	70	74	
Trudno powiedzieć	3	3	4	4	4	5	3	4	4	4	5	6	5	

W stosunku do maja niemal nie zmieniły się oceny **sytuacji w zakładach pracy** respondentów. Obecnie jedna trzecia aktywnych zawodowo (34%, wzrost o 3 punkty - w granicach błędu statystycznego) określa kondycję swoich zakładów pracy jako złą i prawie tyle samo (35%) uznaje ją za przeciętną; ponad jedna czwarta (29%) ocenia ją pozytywnie. Opinie te są zróżnicowane w zależności od sektora gospodarki, w jakim usytuowane są zakłady.

Z kondycji swoich miejsc pracy najbardziej zadowoleni są pracownicy instytucji państwowych i publicznych oraz pracujący w sektorze prywatnym poza rolnictwem (przewaga ocen pozytywnych nad negatywnymi). Gorzej oceniają ją pracownicy spółek o własności prywatnej i państwowej. Niezmiennie najbardziej krytyczne (i znacznie gorsze niż w maju) są oceny sytuacji indywidualnych gospodarstw rolnych.

Od maja nie zmieniły się również oceny **warunków materialnych gospodarstw domowych** respondentów - nadal znacznie więcej osób uznaje te warunki za złe (36%), niż ocenia je pozytywnie (19%); najczęstsze są oceny przeciętne (45%).

Tabela 8

Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	2001						2002						
	w procentach												
- dobre	20	20	19	15	23	19	23	23	24	18	22	20	19
- ani dobre, ani złe	45	45	48	47	43	47	41	43	45	44	47	45	45
- złe	35	35	33	38	34	34	36	34	31	38	31	35	36

Oceny ogólnych warunków życia rodzin oraz sytuacji materialnej gospodarstw domowych zależą przede wszystkim od poziomu dochodów przypadających na osobę w rodzinie, wykształcenia, pozycji zawodowej, a także od wieku badanych. Niezadowolenie najczęściej wyrażają respondenci najgorzej sytuowani, bezrobotni, mający podstawowe wykształcenie, renciści i emeryci, a wśród aktywnych zawodowo - robotnicy niewykwalifikowani i rolnicy. Do najbardziej zadowolonych należą natomiast uczniowie i studenci, przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji, pracujący na własny rachunek poza rolnictwem, respondenci najlepiej sytuowani.

PRZEWIDYWANIA

W porównaniu z wynikami majowego sondażu pogorszyły się przewidywania dotyczące **rozwoju sytuacji w kraju**. Obecnie ponad dwie piąte ankietowanych (44%, spadek o 5 punktów) nie spodziewa się w ciągu najbliższego roku żadnych zmian, niemal dwie piąte (38%, wzrost o 6 punktów) przewiduje pogorszenie, a zaledwie jedna dziewiąta (11%) - poprawę.

Tabela 9

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
	2001							2002						
	w procentach													
Poprawi się	9	9	9	11	20	22	11	13	15	9	12	12	11	
Nie zmieni się	48	45	46	51	49	44	41	46	43	43	42	49	44	
Pogorszy się	35	37	38	29	20	26	39	35	33	40	37	32	38	
Trudno powiedzieć	8	9	7	9	10	8	9	7	9	7	9	7	7	

Najwięcej optymizmu w przewidywaniu rozwoju sytuacji w kraju przejawiają osoby o lewicowych poglądach politycznych, których opinie w ostatnim miesiącu się spolaryzowały (wzrost zarówno odsetka ocen pozytywnych, jak i negatywnych). W pozostałych grupach odnotowujemy pogorszenie się przewidywań.

Tabela 10

Poglądy polityczne	Prognoza rozwoju ogólnej sytuacji w kraju*											
	poprawa				bez zmian				pogorszenie			
	III 2002	IV 2002	V 2002	VI 2002	III 2002	IV 2002	V 2002	VI 2002	III 2002	IV 2002	V 2002	VI 2002
	w procentach											
Lewica	14	18	15	20	49	43	53	41	33	32	27	36
Centrum	10	11	10	6	44	48	50	51	40	37	37	40
Prawica	8	7	13	9	40	38	51	44	49	49	32	38
Nieokreślone	6	10	10	9	39	39	43	38	40	33	32	38

* Pominięto „trudno powiedzieć”.

Stosunkowo najbardziej optymistyczne i nieco lepsze niż przed miesiącem są prognozy wyborców SLD-UP, a następnie - sympatyków PO (warto pamiętać, że elektoraty te również najlepiej oceniają rozwój sytuacji w kraju). Znacznie gorsze okazują się przewidywania wyborców PSL, PiS i LPR. Zwracają uwagę natomiast wyjątkowo pesymistyczne - i znacznie gorsze niż w maju - prognozy zwolenników Samoobrony.

Tabela 11

Potencjalne elektoraty partii i ugrupowań politycznych*	Prognoza rozwoju ogólnej sytuacji w kraju***											
	poprawa				bez zmian				pogorszenie			
	III	IV	V	VI	III	IV	V	VI	III	IV	V	VI
	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002
w procentach												
SLD-UP	20	18	19	26	50	44	55	50	27	30	20	22
PSL	7	12	13	7	61	57	58	51	24	29	24	34
PO	26	21	14	17	46	42	58	57	26	35	26	25
PiS	4	9	12	7	45	37	54	54	42	48	31	32
LPR	0	6	8	9	47	38	43	44	52	57	48	45
Samoobrona	6	7	12	3	23	43	48	25	69	48	39	66
Niezdecydowani, na kogo głosować	3	16	10	10	38	36	54	39	40	28	24	35
Niezamierzający głosować lub niezdecydowani w tej sprawie	5	8	8	7	42	37	44	43	45	42	39	42

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w potencjalnych wyborach parlamentarnych.
 ** Zwolennicy PSL liczą 41, a LPR 38 osób.
 *** Pominięto „trudno powiedzieć”.

W ciągu ostatniego miesiąca wzrósł pesymizm w przewidywaniach dotyczących **sytuacji politycznej** - niemal trzy piąte badanych (58%, spadek o 3 punkty) nie spodziewa się zmian, ponad jedna piąta (22%, wzrost o 7 punktów) przewiduje pogorszenie, a co jedenasty (9%) sądzi, że sytuacja w tej dziedzinie się poprawi.

Tabela 12

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	2001						2002						
	w procentach												
- poprawi się	16	18	17	16	27	22	16	16	17	12	11	10	9
- nie zmieni się	53	50	49	53	49	49	53	53	53	57	59	61	58
- pogorszy się	18	19	19	17	11	14	19	17	16	18	18	15	22
Trudno powiedzieć	13	13	15	14	13	14	12	14	14	13	12	14	11

Bardziej pesymistyczne niż przed miesiącem są także przewidywania dotyczące **sytuacji gospodarczej kraju**. Obecnie niemal połowa badanych (49%, spadek o 5 punktów) uważa, że w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza się nie zmieni, niemal jedna trzecia (32%, wzrost o 7 punktów) spodziewa się pogorszenia i zaledwie jedna dziewiąta (11%) ma nadzieje na poprawę w tej dziedzinie.

Tabela 13

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	2001						2002						
	w procentach												
– poprawi się	12	14	12	14	22	19	12	14	17	12	14	12	11
– nie zmieni się	52	52	51	51	52	48	48	50	47	49	47	54	49
– pogorszy się	27	24	27	23	16	21	31	28	25	29	32	25	32
Trudno powiedzieć	9	10	10	12	10	12	9	8	11	10	7	9	8

W porównaniu z majem nie zmieniły się natomiast przewidywania dotyczące **sytuacji w zakładach pracy** respondentów w ciągu najbliższego roku. Nadal więcej osób aktywnych zawodowo spodziewa się pogorszenia (22%) niż poprawy (10%), a prawie trzy piąte (57%) nie oczekuje zmian w kondycji swoich miejsc pracy. Opinie na ten temat są jednak zróżnicowane w zależności od sektora gospodarki, do którego należą zakłady.

Tabela 14

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	2001						2002						
	w procentach												
Respondenci aktywni zawodowo (ogółem)													
N=	482	480	460	567	473	451	473	423	441	442	471	484	492
– poprawi się	13	13	13	13	13	11	10	9	9	9	13	11	10
– pozostanie bez zmian	53	55	55	56	59	57	55	55	60	56	53	55	57
– pogorszy się	23	24	23	18	19	19	25	27	22	27	23	24	22
Trudno powiedzieć	11	8	9	13	9	13	10	10	8	8	11	10	11
Pracownicy instytucji państwowych i publicznych													
– poprawi się	9	13	11	11	12	8	7	4	4	5	5	10	6
– pozostanie bez zmian	57	53	57	62	57	62	59	68	69	61	62	59	59
– pogorszy się	23	26	22	16	20	19	30	21	21	29	26	27	27
Trudno powiedzieć	11	8	9	10	11	10	5	7	6	5	7	4	8
Pracujący w spółkach o własności prywatnej i państwowej													
– poprawi się	14	21	19	12	12	14	15	12	12	9	14	9	14
– pozostanie bez zmian	49	45	52	59	55	47	50	42	58	54	47	61	50
– pogorszy się	26	27	24	11	23	24	27	35	22	31	27	17	20
Trudno powiedzieć	11	7	5	18	10	15	9	11	8	7	12	13	16
Pracujący w sektorze prywatnym poza rolnictwem													
– poprawi się	20	10	17	16	16	14	10	15	14	14	21	11	14
– pozostanie bez zmian	51	61	54	57	64	60	56	59	55	61	50	56	62
– pogorszy się	18	22	21	16	15	12	20	20	22	16	16	23	14
Trudno powiedzieć	11	7	9	11	5	15	14	7	9	9	13	10	11
Pracujący w indywidualnych gospodarstwach rolnych													
– poprawi się	6	3	2	5	13	7	10	1	4	8	1	14	6
– pozostanie bez zmian	55	64	57	36	52	52	56	40	59	39	55	37	51
– pogorszy się	32	26	29	38	22	32	31	54	31	46	34	32	33
Trudno powiedzieć	8	6	13	21	14	9	3	5	5	7	9	18	11

Przyszłość swoich miejsc pracy najkorzystniej postrzegają pracownicy sektora prywatnego poza rolnictwem (równowaga prognoz optymistycznych i pesymistycznych) oraz kolejno: pracujący w spółkach o własności prywatnej i państwowej, zatrudnieni w instytucjach państwowych i publicznych oraz pracujący w indywidualnych gospodarstwach rolnych.

W ostatnim miesiącu stabilne pozostały przewidywania dotyczące **ogólnych warunków życia** respondentów i ich rodzin. Ponad jedna piąta badanych (22%) spodziewa się pogorszenia w tej dziedzinie, a prawie jedna ósma (12%) liczy na poprawę. Ponad połowa respondentów (53%) uważa natomiast, że za rok będzie im się żyło tak samo jak obecnie.

Tabela 15

Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinie będzie się żyło:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	2001						2002						
	w procentach												
– lepiej	14	11	11	15	17	14	13	14	15	12	14	13	12
– tak samo	54	57	55	54	54	55	51	53	52	52	53	53	53
– gorzej	24	21	21	20	18	18	24	23	22	27	21	24	22
Trudno powiedzieć	8	11	13	12	11	13	12	11	11	9	12	11	13

★

★

★

Czerwcowe nastroje społeczne po raz kolejny potwierdziły, że oceny Polaków odnoszące się bezpośrednio do ich sytuacji życiowej (kondycji ich miejsc pracy, gospodarstw domowych oraz ogólnych warunków życia) są nie tylko znacznie lepsze, ale i bardziej stabilne, bardziej odporne na wpływ aktualnych wydarzeń niż oceny wystawiane publicznej sferze życia (rozwojowi ogólnej sytuacji w kraju, sytuacji politycznej i gospodarczej).

Opracowała

Bogna WCIÓRKA

A N E K S

Tabela 1. Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza
w dobrym czy też w złym kierunku? (%)

	W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	17	72	11	1060
Płeć				
Mężczyźni	18	71	11	506
Kobiety	15	73	11	554
Wiek				
18-24 lat	16	77	7	164
25-34	17	70	13	191
35-44	16	75	9	194
45-54	19	71	10	221
55-64	18	68	15	121
65 lat i więcej	15	71	14	170
Miejsce zamieszkania				
Wieś	11	75	13	389
Miasto do 20 tys.	17	75	8	144
20-100 tys.	19	72	9	194
101-500 tys.	18	69	13	200
501 tys. i więcej mieszk.	27	66	7	134
Wykształcenie				
Podstawowe	12	74	15	258
Zasadnicze zawodowe	11	78	11	323
Średnie	21	69	9	361
Wyższe	28	62	10	118
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	34	53	13	61
Prac.umysł.niż.szczebła	19	70	11	91
Pracownicy fiz.-umysł.	16	78	6	98
Robotnicy wykwalifikowani	25	60	15	78
Robotnicy niewykwalifik.	5	77	18	50
Rolnicy	8	80	12	65
Pracujący na własny rach.	16	77	7	40
Bierni zawodowo				
Renciści	13	73	14	119
Emeryci	18	70	12	193
Uczniowie i studenci	23	69	8	93
Bezrobotni	11	81	8	119
Gospodynie domowe i inni	14	76	10	53
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	23	68	10	154
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	17	71	12	74
sekt. pryw. poza rolnict.	20	68	12	199
prywatnym gosp. rolnym	9	82	9	71
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	5	88	8	151
300-399	8	85	7	101
400-599	22	67	11	189
600-800	21	67	12	166
Powyżej 800 zł	23	64	13	127
Ocena własnych war. mater.				
Złe	13	79	9	379
Średnie	15	71	14	476
Dobre	29	62	9	205
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	21	68	11	78
Raz w tygodniu	14	76	10	558
1-2 razy w miesiącu	22	67	11	150
Kilka razy w roku	17	72	12	182
W ogóle nie uczestniczy	21	63	16	91
Poglądy polityczne				
Lewica	21	69	9	252
Centrum	15	75	10	336
Prawica	19	76	5	205
Trudno powiedzieć	13	69	19	267

Tabela 2. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną **sytuację polityczną** w Polsce?
Czy jest ona:

(%)

	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	6	33	51	10	1060
Płeć					
Mężczyźni	9	32	52	6	506
Kobiety	3	34	50	13	554
Wiek					
18-24 lat	7	29	55	9	164
25-34	5	37	51	7	191
35-44	5	29	60	6	194
45-54	9	38	45	8	221
55-64	3	29	53	15	121
65 lat i więcej	7	34	42	17	170
Miejsce zamieszkania					
Wieś	5	33	51	12	389
Miasto do 20 tys.	8	36	48	8	144
20-100 tys.	10	31	50	9	194
101-500 tys.	5	32	53	10	200
501 tys. i więcej mieszk.	4	37	53	6	134
Wykształcenie					
Podstawowe	6	30	47	17	258
Zasadnicze zawodowe	4	36	52	8	323
Średnie	7	31	53	8	361
Wyższe	10	39	48	3	118
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	7	42	46	5	61
Prac. umysł. niż. szczebla	8	28	58	5	91
Pracownicy fiz.-umysł.	9	26	54	10	98
Robotnicy wykwalifikowani	8	38	51	3	78
Robotnicy niewykwalifik.	4	23	56	17	50
Rolnicy	4	34	49	12	65
Pracujący na własny rach.	3	30	67	0	40
Bierni zawodowo					
Renciści	7	25	52	17	119
Emeryci	5	37	44	14	193
Uczniowie i studenci	11	26	53	10	93
Bezrobotni	0	42	48	9	119
Gospodynie domowe i inni	3	43	50	4	53
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	8	30	55	7	154
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	7	25	59	9	74
sekt. pryw. poza rolnict.	7	34	53	7	199
prywatnym gosp. rolnym	4	33	53	10	71
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	4	28	58	10	151
300-399	6	40	48	6	101
400-599	6	36	47	11	189
600-800	9	29	53	9	166
Powyżej 800 zł	8	39	46	8	127
Ocena własnych war. mater.					
Złe	4	30	56	10	379
Średnie	5	36	50	10	476
Dobre	12	34	45	10	205
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	10	31	49	10	78
Raz w tygodniu	6	33	51	10	558
1-2 razy w miesiącu	2	37	48	13	150
Kilka razy w roku	8	35	50	7	182
W ogóle nie uczestniczy	5	26	56	12	91
Poglądy polityczne					
Lewica	12	39	44	5	252
Centrum	5	40	50	6	336
Prawica	7	28	61	4	205
Trudno powiedzieć	2	23	51	24	267

Tabela 3. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną **sytuację gospodarczą** w Polsce?
Czy jest ona:

(%)

	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	3	18	74	5	1060
Płeć					
Mężczyźni	4	17	75	4	506
Kobiety	2	19	73	6	554
Wiek					
18-24 lat	6	22	64	7	164
25-34	5	20	74	2	191
35-44	0	17	80	3	194
45-54	2	20	74	4	221
55-64	1	16	78	5	121
65 lat i więcej	1	15	76	8	170
Miejsce zamieszkania					
Wieś	2	17	76	5	389
Miasto do 20 tys.	1	19	72	8	144
20-100 tys.	7	16	74	3	194
101-500 tys.	1	18	77	4	200
501 tys.i więcej mieszk.	2	25	69	3	134
Wykształcenie					
Podstawowe	1	17	73	9	258
Zasadnicze zawodowe	3	19	74	5	323
Średnie	4	19	74	3	361
Wyższe	2	18	80	1	118
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	1	23	75	1	61
Prac. umysł. niż. szczebla	1	16	81	2	91
Pracownicy fiz.-umysł.	3	15	77	6	98
Robotnicy wykwalifikowani	9	22	69	1	78
Robotnicy niewykwalifik.	3	14	77	6	50
Rolnicy	0	18	81	2	65
Pracujący na własny rach.	0	19	81	0	40
Bierni zawodowo					
Renciści	1	14	78	7	119
Emeryci	2	15	76	7	193
Uczniowie i studenci	11	24	59	5	93
Bezrobotni	1	22	71	6	119
Gospodynie domowe i inni	0	27	71	2	53
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	3	17	79	1	154
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	2	14	84	0	74
sekt. pryw. poza rolnict.	3	19	73	5	199
prywatnym gosp. rolnym	0	19	81	0	71
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	2	15	76	7	151
300-399	2	21	73	4	101
400-599	2	15	79	4	189
600-800	5	17	75	3	166
Powyżej 800 zł	1	21	75	3	127
Ocena własnych war. mater.					
Złe	1	13	81	5	379
Średnie	2	22	70	5	476
Dobre	6	19	70	4	205
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	9	20	65	6	78
Raz w tygodniu	2	14	80	4	558
1-2 razy w miesiącu	2	24	65	8	150
Kilka razy w roku	2	27	69	2	182
W ogóle nie uczestniczy	3	14	77	6	91
Poglądy polityczne					
Lewica	4	22	73	2	252
Centrum	3	17	77	3	336
Prawica	3	15	80	2	205
Trudno powiedzieć	2	19	68	11	267

Tabela 4. Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?

	(%)				
	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	11	44	38	7	1058
Płeć					
Mężczyźni	14	43	38	6	504
Kobiety	8	45	38	8	554
Wiek					
18-24 lat	19	44	34	3	164
25-34	10	51	29	9	191
35-44	8	41	46	5	194
45-54	10	44	41	5	219
55-64	6	46	45	4	121
65 lat i więcej	11	38	35	15	170
Miejsce zamieszkania					
Wieś	10	46	35	9	389
Miasto do 20 tys.	9	47	39	5	142
20-100 tys.	12	39	42	6	194
101-500 tys.	10	44	39	7	199
501 tys. i więcej mieszk.	14	43	38	4	134
Wykształcenie					
Podstawowe	9	39	42	10	258
Zasadnicze zawodowe	10	45	38	7	321
Średnie	11	45	38	6	361
Wyższe	16	49	33	1	118
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	21	46	32	1	61
Prac. umysł. niż. szczebla	8	55	35	2	91
Pracownicy fiz.-umysł.	7	40	44	8	96
Robotnicy wykwalifikowani	19	43	31	7	78
Robotnicy niewykwalifik.	7	39	51	2	50
Rolnicy	3	50	35	12	65
Pracujący na własny rach.	12	43	33	12	40
Bierni zawodowo					
Renciści	8	34	49	9	119
Emeryci	10	44	36	10	193
Uczniowie i studenci	19	46	29	7	93
Bezrobotni	9	46	42	2	119
Gospodynie domowe i inni	11	43	36	11	53
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	13	48	36	3	154
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	6	40	49	6	74
sekt. pryw. poza rolnict.	14	45	34	6	197
prywatnym gosp. rolnym	2	49	40	9	71
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	5	43	46	6	151
300-399	12	43	42	3	101
400-599	14	40	37	9	189
600-800	7	48	35	10	166
Powyżej 800 zł	17	46	32	5	127
Ocena własnych war. mater.					
Złe	7	37	49	7	379
Średnie	10	48	35	6	474
Dobre	20	47	25	8	205
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	14	41	38	7	78
Raz w tygodniu	10	43	40	6	556
1-2 razy w miesiącu	11	44	37	9	150
Kilka razy w roku	9	49	35	7	182
W ogóle nie uczestniczy	15	43	32	10	91
Poglądy polityczne					
Lewica	20	41	36	4	252
Centrum	6	51	40	3	336
Prawica	9	44	38	9	205
Trudno powiedzieć	9	38	38	14	265

Tabela 5. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku **sytuacja polityczna** w Polsce:

(%)

	poprawi się	pozostanie bez zmian	pogorszy się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	9	58	22	11	1060
Płeć					
Mężczyźni	10	59	22	9	506
Kobiety	7	56	23	14	554
Wiek					
18-24 lat	11	61	20	9	164
25-34	6	56	25	13	191
35-44	9	61	22	8	194
45-54	8	60	24	7	221
55-64	8	60	21	11	121
65 lat i więcej	10	47	22	21	170
Miejsce zamieszkania					
Wieś	9	58	19	14	389
Miasto do 20 tys.	7	60	27	5	144
20-100 tys.	13	52	21	13	194
101-500 tys.	7	58	23	11	200
501 tys.i więcej mieszk.	5	60	27	7	134
Wykształcenie					
Podstawowe	8	51	23	19	258
Zasadnicze zawodowe	10	59	21	10	323
Średnie	7	60	24	9	361
Wyższe	12	62	22	4	118
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	14	70	15	1	61
Prac.umysł.niż.szczebla	6	65	19	9	91
Pracownicy fiz.-umysł.	10	45	33	12	98
Robotnicy wykwalifikowani	14	66	17	3	78
Robotnicy niewykwalifik.	9	38	34	19	50
Rolnicy	8	58	23	11	65
Pracujący na własny rach.	12	60	24	5	40
Bierni zawodowo					
Renciści	7	54	23	15	119
Emeryci	8	56	20	16	193
Uczniowie i studenci	8	63	22	6	93
Bezrobotni	5	56	25	14	119
Gospodynie domowe i inni	8	65	15	12	53
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	5	61	25	9	154
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	15	52	25	8	74
sekt. pryw. poza rolnict.	13	57	23	7	199
prywatnym gosp. rolnym	7	60	21	11	71
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	6	58	27	8	151
300-399	11	53	28	7	101
400-599	10	57	20	13	189
600-800	8	58	23	11	166
Powyżej 800 zł	10	63	21	6	127
Ocena własnych war. mater.					
Złe	6	54	28	12	379
Średnie	10	59	20	11	476
Dobre	11	61	18	10	205
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	9	50	26	15	78
Raz w tygodniu	9	58	22	10	558
1-2 razy w miesiącu	8	61	16	14	150
Kilka razy w roku	6	59	24	11	182
W ogóle nie uczestniczy	9	50	29	12	91
Poglądy polityczne					
Lewica	14	59	22	5	252
Centrum	7	61	23	10	336
Prawica	5	67	22	5	205
Trudno powiedzieć	8	45	23	24	267

Tabela 6. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku **sytuacja gospodarcza** w Polsce:

	(%)				
	poprawi się	pozostanie bez zmian	pogorszy się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	11	49	32	8	1060
Płeć					
Mężczyźni	13	49	31	6	506
Kobiety	8	49	33	10	554
Wiek					
18-24 lat	16	52	24	9	164
25-34	12	46	33	8	191
35-44	9	53	34	4	194
45-54	10	45	39	5	221
55-64	8	53	29	11	121
65 lat i więcej	8	48	32	13	170
Miejsce zamieszkania					
Wieś	8	54	30	7	389
Miasto do 20 tys.	7	46	42	5	144
20-100 tys.	15	45	29	11	194
101-500 tys.	11	44	36	9	200
501 tys. i więcej mieszk.	14	51	29	7	134
Wykształcenie					
Podstawowe	7	48	32	13	258
Zasadnicze zawodowe	12	48	32	8	323
Średnie	10	51	34	5	361
Wyższe	17	48	30	5	118
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	14	60	22	4	61
Prac. umysł. niż. szczebla	10	44	41	5	91
Pracownicy fiz.- umysł.	15	35	40	9	98
Robotnicy wykwalifikowani	17	63	18	2	78
Robotnicy niewykwalifik.	5	33	60	2	50
Rolnicy	8	59	31	3	65
Pracujący na własny rach.	11	44	37	8	40
Bierni zawodowo					
Renciści	7	41	39	13	119
Emeryci	8	53	29	10	193
Uczniowie i studenci	17	51	25	7	93
Bezrobotni	8	50	32	10	119
Gospodynie domowe i inni	15	56	18	11	53
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	9	48	39	4	154
spółce właścicieli	11	50	33	6	74
prywatnych i państwa	15	45	34	6	199
sekt. pryw. poza rolnict.	6	58	34	3	71
prywatnym gosp. rolnym					
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	7	46	41	6	151
300-399	10	52	33	5	101
400-599	11	49	33	7	189
600-800	6	50	34	10	166
Powyżej 800 zł	20	45	30	5	127
Ocena własnych war. mater.					
Złe	8	45	40	8	379
Średnie	10	53	29	8	476
Dobre	19	47	27	8	205
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	11	42	36	11	78
Raz w tygodniu	12	49	32	7	558
1-2 razy w miesiącu	7	58	27	8	150
Kilka razy w roku	6	52	34	9	182
W ogóle nie uczestniczy	15	39	36	10	91
Poglądy polityczne					
Lewica	16	51	27	5	252
Centrum	11	49	34	6	336
Prawica	8	49	38	5	205
Trudno powiedzieć	7	47	30	15	267